

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Murat KURUM tarafından Anayasanın 98. İktüzüğün 96. ve 99. maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

C. Otlu

Çiçek OTLU

İstanbul Milletvekili

3213 sayılı Maden Kanunu'nda 2004 yılından itibaren yapılan değişikliklerden sonra ormanlar, tarım alanları, meralar maden arama ve işletme yoluyla yerli ve yabancı sermayenin kullanımına verilmiştir. Doğa talanı ve rant politikaları nedeniyle yerleşim alanlarının yakınında taş ocağı bulunan vatandaşlar hak aramak zorunda kalmaktadır. Bu tür taş ocağı projeleri ile Anayasanın 56. maddesinde belirtilen halkın sağlıklı bir çevrede yaşama hakkı ihlal edilmektedir.

Birçok ülkede mermer çıkarım ocaklarının işletilmesi, çevresel etkisi az olması ve görsel kirlilik oluşturmaması nedeniyle yer altı işletmeciliği yöntemi ile yapılmaktadır. Türkiye'de ise açık ocak işletmeciliği yapılmaktadır. Açık ocak işletmeciliği, toprak ve bitki örtüsünün, alterasyon seviyesinin kaldırılması, basamak oluşturulması ve blok üretimi şeklindedir. Basamak faaliyetleri ile ocak alanı hem yatay hem de düşey olarak genişlemekte ve blok üretimi arttıkça ocak alanının boşluk hacmi de artmaktadır. Mermer işletmeciliğinin ekonomik açıdan temelini oluşturan blokların üretimi, öncelikle topografyada meydana gelebilecek değişikliğe, yani görsel kirlilik ve fiziksel değişikliğe neden olmaktadır. Büyük miktarlarda oluşan atıkların gelişigüzel çevreye bırakılması görüntü kirliliği yanında insanlar ve hayvanlar için tehlikeli durumlar yaratmaktadır. Mermer ocaklarının görüntü kirliliği ve atık sorunu dışında, üretim esnasında ortaya çıkan tozun çevreye olumsuz etkileri vardır. Oluşacak 50 mikrondan büyük taneler tozlanma sonucunda yaklaşık 800 metrelik uzaklıkta alanları etkilemektedir. Mermer ocaklarında, ağaçların kuruması, yer altı suyunun kirlenmesi, gürültü kirliliği, kazılan üst toprağın ayrı bir yerde düzenli olarak depolanmaması nedeniyle oluşan toprak kaybı gibi olumsuz çevresel etkileri de mevcuttur. Mermer ocakları için bütüncül bir çevresel etki değerlendirmesi yapılmadan ÇED gerekli değildir kararı verilmektedir.

Mermer madenlerinin neden olduğu ekolojik yıkımlarından biri de Tokat Zile Kervansaray Köyü'nde yaşanmaktadır. Kervansaray Köyü yakınlarında 6 adet mermer ocağı işletilmektedir. Evlerin çoğu ocakların çalışma alanına 10 ile 40 metre mesafededir. Maden Kanunu'nun 7. maddesine göre; kamu hizmeti veya umumun yararına ayrılmış yerlere ve bu

tür tesislere 60 metre mesafe dahilinde madencilik faaliyetleri Bakanlığın, binalara 60 metre, özel mülkiyete konu araziye 20 metre mesafe dahilinde ise mülk sahibinin iznine bağlıdır. Projelerin önemli çevresel etkileri oluşturmadığı ve dolayısıyla Çevresel Etki Değerlendirme (ÇED) raporu hazırlama zorunluluğunun bulunmadığına dair Valilik tarafından verilen kararlarla faaliyette bulunan ve yerleşim alanına bu kadar yakın olan ocaklar, Kervansaray halkının sağlığına ciddi zararlar vermektedir. Köyde yaşayan insanlarda son zamanlarda çok yoğun olarak göğüs rahatsızlıkları ortaya çıkmaya başlamıştır. Tozdan dolayı evleri, ürünleri, araç ve gereçleri toz içinde kalmaktadır. Ocakların çalışma alanı köye yakın olduğundan ocakta çalışma esnasında oluşan gürültü de devamlılık arz etmekte, insan sağlığına tehdit oluşturmaktadır. Ekolojik yıkım nedeniyle yöredeki küçükbaş hayvancılık bitme noktasına gelmiştir.

Bu bağlamda;

- 1- Kervansaray Köyü'nün mermer ocakları nedeniyle yaşadığı çevresel tahribat ve halk sağlığı sorunu Bakanlığınızın bilgisi dahilinde midir?
- 2- Tokat Zile Kervansaray Köyü yakınlarına faaliyet gösteren mermer ocaklarına ÇED gerekli değildir kararı tüm çevresel etkileri değerlendirildikten sonra mı verilmiştir?
- 3- Mermer ocaklarının Kervansaray köyüne verdiği zararlar bilimsel olarak tespit edilmiş midir?
- 4- Bölge halkının ve bilim insanlarının, mermer ocaklarının Kervansaray Köyü'nde telafisi imkansız zararlara yol açtığı uyarıları neden dikkate alınmamaktadır?
- 5- Kervansaray Köyüne yakın mermer ocakları faaliyete başlanmadan önce flora, fauna, yeraltı ve üstü su varlıkları, tarım alanları, hayvancılık yönünden değerlendirilirken hangi kriterler dikkate alınmıştır? Bu çalışmalar ilgili uluslararası sözleşmelere ve yasalara uygun yapılmış mıdır?
- 6- Anayasa'da belirtilen halkın sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkını ihlal eden Kervansaray Köyü yakınlarındaki mermer ocakları denetlenmekte midir? Bu mermer ocakları çevre mevzuatına uygun faaliyette bulunmakta mıdır?
- 7- Mermer ocaklarının nakliye, depolama, taşıma vb. işlemler kapsamında oluşan toz emisyonunun ve gürültünün neden olduğu çevresel tahribatlar, tarım alanlarına, insan ve canlı sağlığına verdiği zararlar dikkate alınarak faaliyetlerini durdurmak için girişiminiz olacak mıdır?

8- Mermer sahalarında üretim faaliyeti tamamlandığında arazi düzenleme çalışmaları yapılacak mıdır?

9- Bilim insanlarının, maden projelerinde tahribata uğramış alanları eski haline getirmenin mümkün olmadığı, çoğu proje alanlarının rehabilitasyonlarının yapılmadığı iddiasına ilişkin açıklamanız var mıdır?